

Kafka en de geopende wijnfles

Op het tafeltje in de serre van de weduwe Wittenberg werd door de politie een geopende fles wijn aangetroffen. Voor het OM was dit een probleem want Louwes was een notoire geheelonthouder die niet 's avonds gezellig bij de weduwe een glaasje wijn zou gaan drinken. Het is ondenkbaar dat de weduwe, die Louwes al jaren kende een fles wijn voor hem zou klaarzetten.

Op de fles werden overigens geen vingerafdrukken gevonden, hetgeen nagenoeg onmogelijk is op een glazen oppervlak. Het lijkt er dus op dat de moordenaar de fles dus moet hebben beetgehad en om die reden naderhand goed schoongemaakt om zijn afdrukken te wissen.

De oplossing werd echter snel gevonden. De fles was er neergezet door Louwes en was het bewijs van zijn doortrapte vooropgezette spel. Dit is in alle ernst beweerd door de Advocaat Generaal tijdens de rechtszaak te Den Bosch in 2003/2004. Hieronder de letterlijke tekst uit haar requisitoir:

Waar de gang van zaken rond de Stichting en, meer in het algemeen, rond het testament in de richting zou kunnen leiden van andere verdachten, geldt dat ook nog voor iets anders: de fles wijn op het tafeltje. Ik denk, dat het helemaal niet zo gek is te veronderstellen, dat getracht is (evenals bij het testament) een dwaalspoor uit te zetten. Louwes zelf drinkt niet, ook geen wijn.

Op het tafeltje stond, behalve een vol glas jus d'orange, een volle, doch ontkurkte fles wijn.
De getuige Wieffer (blz 219 en 220): een fles wijn werd pas ontkurkt, als het bezoek er wás. De fles werd altijd op de schouw geplaatst om te chamberen.
De getuige Snelting (blz 254): als ze alleen was, dronk ze geen wijn. Dat vond ze zonde. Als de fles, die op de foto te zien is, wijn is, dan zou die daar staan omdat er een verschrikkelijk goede bekende op bezoek zou komen. De fles zou ze dan op de schoorsteenmantel zetten om te chamberen. Het openen van de fles liet ze echter meestal aan het bezoek over. (verklaring getuige De Jonge)

Ook de getuige Hofstede verklaart, dat een fles wijn altijd op de schoorsteenmantel werd geplaatst om te chamberen. (dus niet op het tafeltje.)

Als we ervan uitgaan, dat het slachtoffer een bezoeker verwachtte, die ze belangrijk of aardig genoeg vond om een fles wijn klaar te zetten, dan is het vreemd dat:

Die fles niet staat waar hij dan hoort te staan, n.l. op de schoorsteenmantel;
De fles al ontkurkt is;
Die bezoeker niet op haar kalender staat vermeld.

Het is niet aannemelijk, dat het slachtoffer, een dusdanig goede kennis voor de deur ziend, hem binnenlatend, vervolgens alsnog een fles wijn heeft gepakt. Zij zou eerder wat verontwaardigd zijn, dat zij niet op een dergelijk bezoek was voorbereid. (Ze zette –getuige Wieffer, Snelting en Hofstede- de wijn immers reeds enige tijd van tevoren klaar als er een bezoeker werd verwacht).

Misschien is de fles wijn wel op het tafeltje geplaatst omdat de moordenaar ons wil doen geloven, dat er een bezoeker is geweest, een goede bekende, die wijn dronk.

Daarbij zijn dan een paar kleine fouten gemaakt. De plaats van de fles, het ontkurken ervan en het voorbijgaan aan de vaste gewoonte van het slachtoffer alle bezoek te noteren op haar kalender.

Getuige De Jong had in zijn verhoor op 12 oktober 1999 dit verklaard over het "wijnritueel".

onderzetters gepakt en ik mocht inschenken. Werd er wijn gedronken dan stond deze al in de kamer. Meestal moest de kurk dan nog van de fles verwijderd worden. Ik opende de fles dan vaak. Ik herinner mij dat er dan vaak een zilveren ring om de fles zat. Mevrouw was van mening dat de wijn ingeschonken moest worden door een man. Vroeger deed de dokter dat en ze vond dat ik het nu mocht doen. Bij het

Er is echter een heel belangrijk detail dat destijds niet is genoemd door de Advocaat Generaal. Om de hals van de fles zat een zogenaamde zilveren "lekring". Dat is goed te zien op de onderstaande foto.

Deze lekring is een onderdeel van het wijnritueel van de weduwe zoals we hierboven hebben kunnen lezen in de verklaring van De Jong.

De vraag is echter; hoe groot is de kans dat Ernest Louwes, als geheelonthouder en altijd op bezoek tijdens kantooruren, op de hoogte was van dit detail in een wijnritueel van de weduwe dat uitsluitend bekend was aan wijndrinkende kennissen en vrienden die dit ritueel zelf regelmatig hadden meegemaakt. Hoe groot is verder de kans dat Ernest Louwes niet alleen het wijnritueel op zich goed kende, maar tevens meteen de zilveren lekring wist te vinden toen hij deze nodig had voor zijn doortrapte afleidingsmanoeuvre?

Om heel simpel te zijn, die kans is uitermate klein, en het is dus veel meer voor de hand liggend dat de geopende fles wijn er stond om te worden opgedronken door de moordenaar zelf.

We zullen wat dit betreft nog een paar feiten op een rijtje zetten:

- De weduwe zou voor haarzelf nooit een fles wijn openen, dit wordt ons bevestigd door zowel getuige Jos S. als Michael de Jong.
- De weduwe zou officieel bezoek nooit bij het serretafeltje ontvangen. Dit was voorbehouden aan een klein groepje (informele) intimi. Het is zeer onwaarschijnlijk dat zij Ernest Louwes zou hebben ontvangen aan het serretafeltje.

- Bij vooraangekondigd “officieel” bezoek zou zij een fles wijn hebben klaargezet op de schoorsteenmantel om te kunnen chamberen. Nu stond de wijn in een hoekje van het serretafeltje, niet de exacte plaats waarop de wijn geopend kan zijn daarvoor ontbrak ruimte. Meer een plaats waar de fles is neergezet om nog even te kunnen ademen met daarop de lekking.
- Volgens het wijnritueel zoals beschreven door Michael de Jong stond de weduwe er op dat een fles wijn door een man moest worden opengemaakt.
- De fles wijn bevatte geen enkele vingerafdruk en was dus hoogstwaarschijnlijk schoongemaakt door de moordenaar. De fles kan ook zijn schoongemaakt door de weduwe zelf maar het is niet aannemelijk dat op de fles ook daarna tijdens het openen en het wegzetten in de hoek van de serretafel geen enkele vingerafdruk is achtergelaten, noch door de weduwe zelf noch door de moordenaar, tenzij de weduwe zelf handschoenen heeft aangehad.

Lees nog eens de tekst door van de Advocaat Generaal op de eerste pagina en vraag u af hoe het denkproces bij het Openbaar Ministerie verloopt als met deze beschikbare aanwijzingen zij toch in staat is deze wijnfles **met lekking** als ondersteunend bewijs te zien dat de geheelonthouder Ernest Louwes de moordenaar van de weduwe is.

Een duidelijk voorbeeld van een patroon dat het Openbaar Ministerie bij andere zaken ook laat zien (Schiedam, Lucia de B.). Als men vindt dat iemand de dader is dan wordt vervolgens alles wat men heeft gevonden zodanig gebruikt dat het als ondersteunend bewijs wordt beschouwd voor het daderschap. Hoe gekunsteld men ook daarvoor moet redeneren. Kafka had hier zijn vingers bij afgelekt.

Het gaat er ten slotte om bij de rechter de “overtuiging” te vestigen, dat de verdachte het gedaan is en dan is blijkbaar alles geoorloofd.

Het woord tunnelvisie is nog een vriendelijke beschrijving van deze manier van redeneren van een vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie.